

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2020/21

Destinace (země, město): Velká Británie, Glasgow

Jméno, příjmení: Katarína Čermáková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): University of Glasgow,
School of Modern Languages & Cultures

Lektorát českého jazyka a literatury na University of Glasgow je součástí School of Modern Languages and Cultures. Studenti si mohou zvolit česká studia jako povinný i volitelný předmět. Cílem je integrovat češtinu srovnávacím způsobem do celkového programu School of Modern Languages and Cultures, kde se vyučuje sedm různých jazyků a kultur.

Češtinu je možné studovat v rámci *Comparative Literature*, která zahrnuje kurzy literární, ale i literárně-historické, srovnávací (například kurz srovnávací české a polské literatury 20. století, ale i starší nebo kurz české a polské historie), kurz historie cenzury, kurz českého filmu a samozřejmě i kurzy jazykové na různých úrovních pokročilosti.

Další možností je zvolení češtiny jako cizího jazyka. V tom případě jde o kurzy tzv. *Subsidiaries*. V takovém případě nezáleží na tom, který obor si student volí jako obor hlavní.

Češtinu lze na různých úrovních pokročilosti studovat také v rámci spolupráce s College of Social Sciences, jakož i *PhD. studies*. Studenti *PhD. studies* mají 2 hodiny týdně češtiny navíc.

V tomto roce navštěvovalo kurzy češtiny a české kultury celkem 14 studentů. Podle ročníků studovali v 1. ročníku 4 studenti, ve druhém 2, ve třetím 3, ve čtvrtém 2 a v postgraduálním studiu 3 studenti.

Lektorka zajišťovala výuku v rozsahu 12 hodin týdně a v jazykových kurzech všech úrovní pokročilosti. To obnáší výběr výukových materiálů, přípravu výuky a doplňujících materiálů,

přípravu průběžných testů a závěrečných zkoušek, ústní zkoušení v rámci závěrečných zkoušek, závěrečné hodnocení, konzultace a individuální doučování.

Pár týdnů před začátkem školního roku 2020/21, během měsíce srpna, bylo rozhodnuto, že celá univerzita přejde na distanční výuku přes internet. To vše kvůli stále přetrvávající pandemické situaci, která se ani s příchodem podzimu nelepšila, ba právě naopak. Ve Skotsku přišel v říjnu další lockdown, který prakticky trval až do května. Vláda představila restriktce podle kategorií 0–4. V kategorii 0 je Glasgow od 9. srpna 2021. Kategorie 4 znamená nejvíce omezení v každodenním životě a Glasgow bylo v této kategorii až do května 2021. Většina studentů proto vůbec do Glasgow nepřišla a univerzitní koleje se po pár týdnech z nařízení vlády uzavřely.

Rychlý přesun výuky z učeben na internet bohužel značně ztížil přípravu nového akademického roku. Jednotlivé kurzy používají učebnice a materiály na základě své pokročilosti a složení. Například studenti *Social Sciences* mají jiné výstupní cíle kurzu než *Czech 1*. Podle toho lektorka vybírá zdroje a podklady pro výuku. Z materiálů přístupných na trhu používáme například *Češtinu pro cizince A1 a A2, B1 a B2* Marie Boccou Kestránkové; *Česky krok za krokem 1* Lídy Holé; *Češtinu pro začátečníky* Ladislava Kasky; *Flip (your) teaching! Učíme (se) česky* Boženy Bednaříkové a Jany Sovové; *Nebojte se češtiny* Any Adamovičové; *Češtinu pro život 1, 2* Aleny Nekovářové; a mnoho dalších materiálů včetně adaptované prózy.

Spolupráce se studenty při hodinách probíhá přes platformy Zoom a Moodle, které se vzájemně doplňují při tvorbě konečné podoby seminářů a přednášek. Podstatná část příprav se prováděla, alespoň v 1. semestru pro *Czech 1*, z materiálů učebnice *Česky krok za krokem 1* Lídy Holé. Bylo to dáno zejména tím, že autorka má dostupné materiály online a tato učebnice slouží jako kmenová. V letošním roce ale studenti neměli moc možností si tuto učebnici zakoupit, proto byli odkázáni na zdroje v kurzu na Moodle. Moodle slouží k poskytování materiálů, vytváření prezentací k probíranému učivu, ukládání studentských prací, sledování účasti na seminářích a přednáškách, tvorbě různých procvičovacích testů, a hlavně ke zkoušení v průběhu školního roku i ve zkuškovém období. Lektorka sem neustále dodává aktivity a procvičovací podklady k jednotlivým tématům.

Výuka češtiny je v co nejvyšší možné míře vedena v cílovém jazyce. Od první úrovně (A1 Beginners) až do úrovně Ph.D. studia, kde se mluví pouze česky (tito studenti dosahují

průměrné úrovni B2). (Studenti, kteří stráví několik semestrů v ČR dosahují úrovně C1.) Studenti Ph.D. a *Social Sciences* se soustředí na práci s cílovými texty, které potřebují ke svému studiu a výzkumu.

Navzdory všem překážkám měla výuka češtiny online velmi dobré ohodnocení ze strany studentů. Na tzv. *Student-Staff Liaison Committee Meeting*, kde se studenti vyjadřují k jednotlivým jazykovým třídám i v rámci pokročilosti, byly ohlasy jen pozitivní a závěrečné hodnocení celého kurzu (tzv. feedback) na konci akademického roku dopadl také výborně.

Lektorka spolupracuje se studenty na jejich výzkumných projektech v rámci univerzity a rovněž vybírá a doporučuje studenty, kteří se účastní letní školy na některé z českých univerzit. Tento rok se bohužel nepodařilo vyslat nikoho ze začátečníků, protože letní školy přijímaly studenty z loňského ročníku, který se nekonal. Oceňuji ovšem, že tito studenti nepřišli o svá přidělená místa a mohli se letních škol po celé České republice zúčastnit. Toto se daří také díky dlouhodobé spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Londýně. Zajímavé je, že kvůli cestovním omezením (pravděpodobně i kvůli brexitu) se některé studentky nedostaly na letní školu ani v letošním roce. Mají ale zajištěné umístění i na příští rok.

Lektorka měla po celý rok přístup do svojí pracovny pouze na základě žádosti. Univerzita omezila pohyb v budovách pouze pro aktivní výzkum. Otevřená zůstala jen univerzitní knihovna přístupná v omezené míře.

Mimo vlastní výuku probíhají každý rok různé podpůrné aktivity, kterými se snažíme navázat spolupráci mezi studenty jednotlivých úrovní pokročilosti jakož i prohloubit jejich znalosti české kultury či přiblížit současné dění v České republice. Tento akademický rok byl, co se týká takových aktivit, více než limitován. Studenti se vzájemně nemohli potkávat a poznat. Proto lektorka zorganizovala pro studenty všech tříd několik přednášek k historii, kultuře a aktuálnímu dění v České republice online.

Snažíme se také udržet v rámci možností naši spolupráci s jednotlivými českými pracovišti napříč britskými univerzitami a dále propagovat česká studia.

V nastupujícím akademickém roce 2021/22 je snaha vrátit výuku do univerzitních učeben. Děje se tak zejména u menších skupin, kde lze udržovat rozestupy mezi studenty. Možné budou i konzultace v pracovně lektorky za dodržení všech nezbytných opatření. School of Modern

Languages and Cultures také rozhodla, že všechny závěrečné testy a zkoušky zůstanou i nadále online. Ve Skotsku dostalo ke konci července obě dávky vakcíny přes 3 mil. lidí.

Česká studia na univerzitě v Glasgow jsou jediná ve Skotsku. Jejich organizace a propojení s ostatními obory umožňuje široký záběr poznávání české kultury, historie i jazyka, jaký není možný na českých univerzitách, protože naše obory jsou předem dané. Na School of Modern Languages and Cultures si student vybírá předměty podle svého vlastního zájmu. Ve stávajícím rozsahu můžou dále existovat i díky podpoře Programu podpory českého kulturního dědictví v zahraničí.

Mé díky patří Janu Čulíkovi, bez jehož práce, vynaložené energie a podpory by česká studia v Glasgow nebyla taková, jaká jsou.

Glasgow 31. července 2021

Mgr. Katarína Čermáková, Ph.D.